

Uddannelsesprogram

Introduktionsuddannelse i Patologisk anatomi og cytologi:

- *Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet
Randers*

Målbeskrivelsen 2022

Godkendt den 01.09.2023 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for indeværende speciale, opnås i det daglige arbejde på afdelingen.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Patologisk anatomi og cytologi \(sst.dk\)](#))

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UALO/UAO/UKYL og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet inden for afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Under ansættelse i praksis drøftes problemet i første omgang med tutorlægen, hvorefter det kan drøftes med specialets PKL, hvis der ikke kan findes en løsning i den pågældende praksis.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UALO: Uddannelsesansvarlig ledende overlæge

UAO: Uddannelsesansvarlig overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forkortelser.....	2
Indholdsfortegnelse	3
Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning.....	4
1. Ansættelse - Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers	5
1.1 Præsentation af afdelingen.....	5
1.1.1 Introduktion til afdelingen.....	5
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	5
1.1.3 Uddannelsesvejledning	5
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse.....	5
1.2 Uddannelsesplanlægning.....	6
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	6
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	6
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	12
1.4.1 Undervisning.....	12
1.4.2 Kursusdeltagelse	13
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage.....	13
1.6 Forskning og udvikling.....	13
1.7 Anbefalet litteratur	13
2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	14
3. Nyttige links.....	14

Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning

Introduktionsuddannelsen varer 12 mdr. Indholdet er beskrevet i målbeskrivelsen ([Link](#)).

Uddannelsesprogrammet her angiver, hvordan dette uddannelsesforløb på 12 mdr. på Laboratorieenheden Patologi, Randers konkret udmøntes.

Ansættelse: Introduktionsstilling
Afdeling: Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers
Varighed: 12 måneder

1. Ansættelse - Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers.

1.1 Præsentation af afdelingen

Laboratorieenheden Patologi, Regionshospitalet Randers betjener Regionshospitalet Randers og Regionshospitalet Horsens samt ca. 250 alment praktiserende læger og speciallæger inden for dermatologi og gynækopatologi i det tidligere Århus Amts nordlige og vestlige region. Samlet har Institutet et funktionsgrundlag på ca. 300.000 indbyggere. Afdelingen modtager (tal fra 2022) ca. 30.000 histologiske og ca. 1500 cytologiske prøver. Derudover har afdelingen regionsfunktionen for livmoderhalskræftscreeningen, ca. 100.000 prøver.

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Der er udarbejdet særskilt introduktionsprogram med tilhørende tjekliste, som du følger de første 4 uger. I disse uger introduceres du til afdelingen, faget, udkæring, mikroskopi, vores IT-systemer, formulering af mikroskopibesvarelser, kodning, og der vil være fast-track oplæring i udkæring samt en Laboratorie-introduktionsdag.

Vi ved, at arbejdet i patologien adskiller sig en del fra arbejdet på kliniske afdelinger, og vi har øje for at der er meget nyt at lære og at det tager tid at komme godt ind i specialet. Under hele speciallægeuddannelsen vil du opleve en meget høj grad af supervision og alle spørgsmål er tilladte uanset uddannelsesstrin.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

Afdelingens uddannelsessteam udgøres af cheflægen som har ansvaret for personaleledelsen af uddannelseslæger, en speciallæge med uddannelsesansvar, som har ansvaret for rammerne for uddannelsen på afdelingen, herunder tildeling af hovedvejleder, planlægning af rotation på arbejdsområder og laboratedag/-ugekursus, tilbyde muligheder for opnåelse af kompetencer inden for de 7 lægeroller, sikring af tilstrækkelig supervision og at uddannelsesplaner følges og justeres, løbende evaluering af uddannelsesforløb og 360 graders evaluering, samt en uddannelseskoordinerende yngre læge med ansvar for introduktion af nyansatte uddannelseslæger, planlægning af undervisning, afholdelse af månedlige uddannelseslægemøder og 3-timersmøde.

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>.

1.1.3 Uddannelsesvejledning

Afdelingens UAO eller UKYL udpeger en hovedvejleder for hver ansat yngre læge i speciallægeuddannelsen. Introduktionslægen tildeles som udgangspunkt en læge i hoveduddannelse som vejleder, men afhængig af antal uddannelseslæger på det aktuelle tidspunkt kan det også være en af afdelingens speciallæger. Hovedvejleder er ansvarlig for gennemførelse af den første vejledersamtale, som skal afholdes inden for de første 14 dage af ansættelsen. Herefter er det den uddannelsessøgendes ansvar at samtalerne gennemføres. Ved disse samtaler lægges den individuelle uddannelsesplan og der gives karrierevejledning

Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Planlægning og dokumentation af afholdte samtaler sker i uddannelseslaege.dk. Via dette system foregår godkendelsesproceduren for de individuelle uddannelsesplaner.

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Afdelingen har følgende uddannelsesområder:

- Gastrointestinalpatologi
- Hudpatologi
- Gynækopatologi
- Cytologi, herunder cervixcytologi og non-gyn cytologi

Læger i uddannelsesstilling deltager i arbejdet på disse områder og i deres konferencer. Ved begyndelsen af et ophold laves en plan for, hvilke organer, man har fokus på undervejs.

1.2 Uddannelsesplanlægning

Introduktionslæger vil komme omkring alle uddannelsesområder, hvor de skal trænes i udskæring, mikroskopi, beskrivelse og diagnosekodning i henhold til den plan, der laves i starten af opholdet. Målet for udskæring er, at når uddannelseslægen har modtaget den initiale oplæring, så kan lægen i stigende grad arbejde selvstændigt, og skære hovedparten af prøverne ud med ingen/minimal supervision. Al mikroskopi superviseres, men der skal i stigende grad foreligge relevante vurderinger og bud på diagnose, samt andre vigtige parametre for korrekt diagnostik, og der skal kunne diagnosekodes relevant. Herudover forventes der deltagelse til en del af de multidisciplinære konferencer.

Efter ca. ½ år suppleres der med ca. 1 uges teoretisk/praktisk undervisning i cervixcytologi ved cytobioanalytikerunderviser. Herefter kan der deltages i den daglige cytologi-rutine under speciallægesupervision med vurdering af screenede præparater.

Alle speciallæger fungerer som kliniske vejledere. Vores 3.års kursister fungerer som klinisk vejleder ifm. udvalgt udskæring, samt ved det praktiske arbejde ved obduktioner. Det er kun læger, der er mindst et trin højere i uddannelsesniveau, der kan gennemføre kompetencevurdering.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerligt i forbindelse med udskæring, mikroskopi og udarbejdelse af svar til klinikkerne. Vores formelle kompetencevurdering fremgår af skemaet i punkt 1.3, og foregår hovedsageligt ved hjælp af kompetencevurderingskort, såkaldt EPA (Entrustable Professional Activities – se evt. <https://danskpatologi.org/uddannelse/speciallaegeuddannelse/evaluering/>). Der er 5 typer kompetencevurderingskort (EPA'er): EPA1 - Frisk væv, EPA2 - Udskæring, EPA3 - Mikroskopi, EPA4 - Obduktion og EPA5 - Konference. Uddannelseslæger opfordres til at benytte kompetencevurderingskort på 3-4 præparattyper under hvert organområde.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Arbejdsfunktionerne udgøres af udskæring, mikroskopi, svarafgivelse (under supervision) og deltagelse på multidisciplinære konferencer samt undervisning og eventuel forskning. Igennem disse arbejdsfunktioner søges kompetencer indenfor de 7 lægeroller at kunne opnås/udbygges på det relevante niveau.

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret hvad der skal opnås i uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Kompetencer			Læringsstrategier, Anbefaling	Kompetencevurderingsmetode (r) Obligatorisk(e)	Forventet kompetence opnået
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inkl. lægerolle			
Medicinsk ekspert					
I 1	Kan erhverve viden prædiagnostisk	Kan skaffe information om kliniske forhold eller tidligere undersøgelser, herunder sikre patientidentitet og vurdere, om rekvisitionen indeholder tilstrækkelige kliniske oplysninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA1-3	3 måneder
I 2.1	Kan håndtere friskt væv mhp. efterfølgende undersøgelser	Modtage ufikseret præparat, herunder at klargøre til fiksering, fremstille imprintpræparater samt udtage væv til specialundersøgelser.	Superviseret dagligt arbejde	EPA1	9 måneder
I 2.2	Kan beskrive og udskære friskt og fikseret væv	Kan udforme makroskopisk beskrivelse af hyppigt forekommende præparater.	Superviseret dagligt arbejde	EPA1-2 Audit af beskrivelser	6 måneder
I 2.3	Kan håndtere friskt væv til frys	Kan foretage frysensnitsundersøgelse ved hyppigt forekommende præparatyper og efter supervision afgive svar.	2-dages fokuseret ophold på afdeling med frysensnitsundersøgelsesfunktion og/eller simulations-træning i frysensnitsundersøgelse på egen afdeling.	EPA1	12 måneder
I 3.1	Kan anvende almindeligste diagnostiske metoder	Kan anvende de almindeligste histo- og cyto kemiske farvninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3 Struktureret samtale	9 måneder

I 3.2	Kan redegøre for laboratorieteknik	Kan vurdere kvalitet og farvning af rutinefarvede snit samt forekomst af artefakter. Kan redegøre for principperne bag immunhistokemiske og molekylærpatologiske metoder.	Superviseret dagligt arbejde Laboratorieophold	Struktureret samtale	9 måneder
I 4.1	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på normalt væv	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive normalt væv, f.eks. ductus deferens og normalt graviditetsprodukt.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	3 måneder
I 4.2	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på inflammatoriske tilstande	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende inflammatoriske vævsforandringer, f.eks. granulovæv, appendicitis og cholecystitis.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 måneder
I 4.3	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne non-neoplastiske forandringer	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive benigne forandringer i epitel, f.eks. hyperplasi og metaplasi. Andre benigne forandringer, f.eks. hæmoride, ektopisk graviditet og epitelial inklusionscyste	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 måneder
I 4.4	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende benigne tumorer/tumorldignende læsioner, f.eks. lipom, leiomyom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	9 måneder
I 4.5	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på maligne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende maligne	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	9 måneder

		tumorer, f.eks. colonkarcinom, mammakarcinom, basocellulært karcinom.			
I 4.6	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på molekylære analyser	Kan inddrage og fortolke almindelige molekylærpatologiske undersøgelser for specifikke genetiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	12 måneder
I 4.7	SNOMED kodning	Kan foretage SNOMED kodning efter supervision.	Superviseret dagligt arbejde	EPA3	6 måneder
I 5	Er bekendt med udførelse af ukompliceret obduktion	Er bekendt med udførelse af ukompliceret voksenobduktion og demonstration af obduktionsfund for kliniske læger.	2-dages fokuseret ophold på afdeling med obduktionsfunktion og/eller Basiskursus i Patologi	Struktureret samtale	12 måneder
Kommunikator					
I 6	Kan kommunikere indenfor egen afdeling	Kan vurdere modtaget information og give tydelig og fyldestgørende information såvel skriftligt som mundtligt til samarbejdspartnere på egen og evt. andre afdelinger. Kan fremlægge præparater for kolleger i afdelingen.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser Deltagelse i undervisning og MDT konferencer	Struktureret observation Godkendt kursus	6 måneder
Samarbejder					
I 7	Kan samarbejde indenfor egen afdeling	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen i gensidig respekt, herunder give feedback til andre personalegrupper.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus	3 måneder

		Kan fungere i samarbejdsrelationer i afdelingen i forhold til opnået kompetenceniveau.			
--	--	--	--	--	--

Leder og administrator					
I 8.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets opbygning	Kan redegøre for den overordnede struktur i det danske sundhedsvæsen.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	12 måneder
I 8.2	Kan beskrive organisation i egen afdeling	Kender til sygehusets og egen afdelings ledelsesstruktur.	Deltagelse i mindre administrative opgaver i afdelingen, f.eks. ved deltagelse i lokale udvalg	Struktureret samtale	12 måneder
Sundhedsfremmer					
I 9	Kan redegøre for sundhedsmæssige risici og arbejder herefter	Har viden om laboratoriemæssige risici. Arbejder i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	3 måneder
Akademiker					
I 10	Kan kritisk vurdere indholdet i videnskabelige artikler	Kan vurdere og fremlægge, på et basalt niveau, indholdet af videnskabelige publikationer for f.eks. kolleger.	Superviseret dagligt arbejde Undervisning af andre	Struktureret observation	12 måneder
Professionel					
I 11.1	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Kan anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng.	Superviseret dagligt arbejde Deltagelse i MDT konferencer	Struktureret observation	3 måneder
I 11.2	Udviser samvittighedsfuldhed	Udviser omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation	3 måneder

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

	Indhold	Hyppighed	Deltagere	Læring
Personalemøde	Generel info	Hver måned	Alle ansatte ved afdelingen	Professionel Viden om praktiske forhold og nye tiltag
Lægemøde	Generel info, diskussion, ferieplanlægning etc.	Hver måned	Alle læger	Professionel Samarbejde Organisatorisk
Yngre lægemøder	Generel diskussion	Hver måned	UKYL og Alle uddannelseslæger	Professionel
Casefrokost/præparatfremvisning	Fremlæggelse af lærerige cases for øvrige læger	Hver måned	Uddannelseslæger og gerne 1 speciallæge	Medicinsk ekspert Kommunikator
Intern undervisning/Journal club	Undervisning i specifikke emner eller præsentation af videnskabelig artikel	Hver måned	Uddannelseslæger og speciallæger	Medicinsk ekspert Kommunikator
Staff meeting	Oplæg ved en af sygehusets afdelinger	4 gange årligt	Læger, ved ønske og mulighed	Professionel Stifte bekendtskab med andre afdelinger
Multidisciplinær konference	Præsentation af fund og planlægning af cancerpatienters forløb i samarbejde med klinikere	Hver uge	Læger tilknyttet GI-arbejdsområdet	Professionel Kommunikator Medicinsk ekspert

1.4.1 Undervisning

Uddannelseslæger skal som udgangspunkt afholde minimum 1 undervisningssession, som, afhængig af det valgte emne, kan være for læger, bioanalytikere eller hele afdelingen.

Som uddannelseslæge kan du blive bedt om at deltage i undervisningen af studenter på afdelingen, typisk i forbindelse med udskæring, men kan også omfatte undervisning af bioanalytikere og bioanalytikerstuderende. Vi forventer, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre

sundhedsprofessionelle i afdelingen ved behov. Læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer kan blive bedt om at fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved efterfølgende lægemøde.

1.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i det obligatoriske generelle kursus Vejledning (se herunder).

Kurstitel	Placering	Varighed	Tilmelding
Vejledning	2 halvår	2 + 1 dag (eksternat)	Egen tilmelding, læs mere her: http://www.videreuddannelsen-nord.dk/introduktionsuddannelse/obligatoriske-kurser-introduktionsuddannelsen/

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen (cheflægen) besked om kursets placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurset.

Endvidere forventes det, at læger i introduktionsstilling deltager i "Basiskursus for reservelæger i introduktionsstilling". For tilmelding, tryk [her](#).

Vær opmærksom på, at der kan være lang venteliste til nogle kurser, hvorfor tilmelding bør ske hurtigst muligt.

Der tilstræbes, at alle uddannelseslæger, der ønsker det, får mulighed for at deltage til Årsmødet i Dansk Patologiselskab, særligt hvis man skal præsentere et videnskabeligt arbejde.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekommende af afdelingsledelsen.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage

Så vidt det er muligt kan der arrangeres fokuserede ophold på patologiafdeling på universitetshospital samt på relevante kliniske afdelinger.

1.6 Forskning og udvikling

Se [videreuddannelsessekretariatets hjemmeside](#) for nærmere information om forskningstræning ([link](#))

Der vil som oftest være mulighed for at deltage i et forskningsprojekt, men dette er ikke påkrævet i en introduktionsstilling.

1.7 Anbefalet litteratur

Søg vejledning ved det enkelte team.

2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videreuddannelse:
<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

3. Nyttige links

Link til afdeling:	www.regionshospitalet-randers.dk/afdelinger/patologi/
Specialeselskabets hjemmeside:	Dansk Patologiselskab
Specialets postgraduat kliniske lektor:	https://clin.medarbejdere.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/
Videreuddannelsesregion Nord:	www.videreuddannelsen-nord.dk
Sundhedsstyrelsen:	www.sst.dk
Styrelsen for patientsikkerhed:	www.stps.dk
Lægeforeningens karriererådgivning:	https://laeger.dk/foreninger/yngre-laeger/karriere-og-faglig-udvikling
Karriereværket:	https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/karrierevaerket-refleksion-og-dialog